

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Incarnatio Mystica Sive Christiformitas

Roger, Nicolaus

[Erscheinungsort nicht ermittelt], Anno MDCLXXXIV.

Cap. IX. Christiformitas cum lesv praedicante in charitate fraterna.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37940

mansuetorum, & delecteris ac delectes in multitudine pacis. (q) Omnino propter mansuetudinem, quæ in te prædicatur currimus post te Domine IESU, & persequimur pacem nostram & proximorum, audientes, quod non spernas pauperem peccatorem non horruisti confitentem latronem, non lacrymantem peccatricem, non Chananzam supplican-tem, non deprehensam in adulterio, non sedentem in Telonio, non supplican-tem publicanum, non negantem discipulum, non persecutorem discipulorum, non ipsos crucifixo estuos. In odore horum currimus, ut pacem mansueti, & pacificorum hæredita-tem capiamus.

(q) Bern. serm. 22. Cant.

CAPUT VIII.

*Christiformitas cum IESU predicante
in Charitate fraterna.*

DILECTIO proximi præceptum
Christi est, et si solum fiat, sufficit,
aje-

ajebat discipulus ille quem diligebat
JESUS. (a) *Hoc est preceptum meum, ut di-
ligatis: mandatum novum do vobis. Quo-
ties hoc ipsum Christus inculcat? E-
tiam Patrem rogat, ut in unitatem suæ
supparem, nos charitate compaginet:*
(b) *Pater sancte, inquit, serva eos in nomi-
ne tuo quos dedisti mihi, ut sint unum sicut
& nos. Et non pro eis rogo tantum, sed &
pro his, qui credituri sunt per verbum eo-
rum in me. Quis fidelium mentionem
sui nominatim fuisse tunc factam à
Domino Jesu ambigat? quis id cogi-
tans non exultet? quis non horreat
impedire per libertatem arbitrii, ne
JESUS exaudiatur pro reverentia sua?
Irrita Christi pro nobis vota reddi-
mus, si non diligimus fratres. Audi
rursus efflagitantem: Rogo ut omnes
unum sint, quanta quam perfecta
unitate? (c) *Sicut tu Pater in me, & ego
in te, & ipsi in nobis unum sint, nempe
adunante spiritu sancto, qui est oscu-
lum**

(a) *Ioan. 15.* (b) *Ioan. 17.* (c) *Ibid.*

Ium Patris & Filii, per quem charitas in cordibus nostris diffunditur. Denique eò doctrinam, eò exempla sua teò dona spectare asserit, ut invicem diligamus. Ego, inquit, claritatem, quam dedisti mihi, dedi eis, ut sint unum sicut & nos sumus. (c) Et, Ego in eis, & tu in me, ut sint consummati in unum, ut cognoscat mundus, quia tu me misisti, & dilexisti eos, sicut & me dilexisti. Quam flagrantibus votis desiderat nobis unitatem inter nos qui sic eam mandat, sic commendat, sic flagitat? Quid quod ejusdem unitatis tam admirabile symbolum & instrumentum instituit Eucharistiam, ut multitudinis credentium sit cor unum & anima una, sicut ex multis granis unus panis vinumque unum expressum coalescit? Ipsemet corpore ac sanguine suo corda omnium nostrum velut glutino coagmentare voluit. Quid quod secum ut capite velut membra nos in unum corpus compaginavit, quò sicut unius corporis membra

(c) *Ibid.*

bra

bra nos invicem adjuvemus? Aspice quomodo totum corpus convertatur in arumna, dum pes configitur spina, ut hanc avellat; quomodo uni membro dolenti vel gaudenti cætera condoleant vel congaudeant: hæc duo sunt scilicet ubera charitatis, compati & congaudere. Sed majus adhuc quiddam est, quòd non membra tantum sua, sed etiam sui vicarios instituit transfigurando nos in se per imputationem quamdam, ita singulorum personam induendo, ut quod cuique proximo fecerimus, id sibi factum ducat. *Quod uni, ait, ex meis minimis fecistis, mihi fecistis. Et, qui suscipit unum parvulum talem in nomine meo, me suscipit.* O admirabile inventum Christi ad extensionem Incarnationis suæ, & ad meritum nostrum! Præter ineffabile Eucharistiæ mysterium, nobis aliud reliquit sui abeuntis memoriale sempiternum in omnibus ac singulis nostrum, etiam in miseris fame, siti, aut

O

quo

quo alio malo laborantibus delite-
fcens, ac tam moraliter præfens quàm
re cælum & Euchariftiam certus in-
fedit. Ecce quomodo nobiscum est uf-
que ad confummationem sæculi. O
divitias inæftimabiles divinæ chari-
tatis ac noſtræ, ſi hoc arcano diviniffi-
mo uti ad benè de Deo merendum
noverimus! Glorioſus Jeſus, miſeris
carnis aſſumptæ exuendus eas novo
modo aſſumpſit omnes ex miſeris, &
in miſeris omnibus, tranſfigurans il-
los in ſe, ne miſerias deſugeremus, ne
miſeros deſpiceremus, denique ut hac
ſua inopia nos meritis ditaret. O cæ-
citatem cordis humani, ſi tam pretio-
ſam meritorum velut aurifodinam
negligentes infinitas benè de Chri-
ſto merendi oportunitates malè per-
dimus! Principes imaginem ſuâ mone-
tæ imprimunt, quò latè per regnum ſe
propagent, & chari pretioſique in au-
ro & argento fiant, imò pretium ip-
ſum commercii, nec ullum ſit ſubditis
niſi

nisi de principe suo lucrum, sic ubique
suavem tyrannidem exercente. Quā-
tò meliorem nobis Christus mone-
tam procudit effigie sua insculptam
per admirabilis illud moralis impu-
tationis Sacramentum! Nempe ut eo
pretio negotiari boni trapezitæ, eo
lucro præsentè feliciter ditari & gau-
dere possimus. Sanè habet ista moralis
præsentia infinitas oportunitates ad
usum & ad meriti compendium: præ-
sto enim Christus est, ubicumque pro-
ximus adest: Eucharistiæ quotidianus
ut sit usus, certè jugis esse non potest:
at præsentia Christi in proximis usu
pio nil expeditius, nil parabilius, eam
habemus semper in manibus, unde ad
lucrum spirituale nihil oportunius.
Atque, ut in Eucharistia unicum est sa-
cramentum per universum orbem, etsi
plures sint numero species Sacramen-
tales, sic unicus in Christianis innu-
merabilibus Christus: item sicut nulla
est specierum particula, ubi totus non

subsit re ipsa Christus, sic totus in toto Ecclesie corpore, ac totus in qualibet ejus parte, in fratribus, in proximis moraliter adest, quot cernimus mortales, tot veluti Christos agnoscamus. Sanè etiam deformes Christi Jesu imagines revereri decet, vel eò tantùm, quia ex instituto hominum Jesum repræsentant. Neque verò minores seu quantitate, seu qualitatè species in Eucharistia minoris facimus in unum Jesum æqualiter contentum intenti, sic in proximis unicuique Jesum cæteris personarum adjunctis neglectis contemplari debemus. Quanto magis ex institutione Christi quivis hominum divinam ejus personam sustinens observari debet ac diligi? Si Jesum revelante Deo scires inter homines degere, nec discerni ab aliis posse, numquid ne unum odisses, omnes diligeres? omnes honore prævenires? Quid si etiam verum esset, quod nonnulli docuere

ut

ut putant Cyrillum & Chrysoftomum
sequuti (quanquã reclamante melio-
re Theologia, ut late disputant, ac re-
pugnante communi fidelium sensu;
nam ea sine dubio in Ecclesia commu-
nis sensus foret ac pervulgatissima in
re tanti momenti, opinio si vera esset)

(a) Christum in Eucharistiæ Sacra-
mento pastis tam diu corporaliter ma-
nere præsentem, donec ab lethifero
peccato extrudatur, quibus oculis a-
spiceres, quem semel communicasse
scires, lapsum nescires? At qui tum
ille quidem Christo plenus esset: ac
Christus non esset: nunc ipso conte-
stante Christo, Christus ipse est qui-
cumque tuus est proximus, an pige-
bit diligere? si quem Rex præciperet
haberi ut personam suam, quis non
eum certatim hospitio excipere, ad-
juvare, officiis omnibus demereri
studeret? Et Christus totum se in
fratribus inesse clamat, & amari

O 3

amat,

(a) *Vasq. 3. p. tom. 3. qu. 204.*

amat & jubet. Etiam in debitoribus nostris later, uti sicut illis dimiserimus, ita dimittat & nobis, dimissum sibi interpretans. Quotus quisque Christi presentiam non desideret? quorsum? opinor ad promerendam ejus gratiam: ecce habemus eum ubique obvium in occurstantium hominum turba: si fratrem & Christum quem vides non diligis, Christum quem non vides, quomodo diliges?
 (f) Ecce Christus eget in paupere, da quod tibi dedit Christus: ut des pascit te, & esurit propter te, donat & eget, quando donat vis accipere mendicus Dei, quando orat mendicus, in paupere eget & non vis dare ut agnoscat ille mendicos suos, agnoscamus nos nostros. Obtendis fortè nomen pietatis crudelibus vocibus & dicis, & quid servo filius meus? istane verò magna justitia, ut habeat unde luxurietur filius

(f) *Aug. de discipl. Christ. cap. 8. Psal. 48. & alibi.*

lius tuus, egeat Dominus tuus? postremo numerata filios tuos, adde unum inter illos Dominum tuum, unam habes, sit ille secundus; duos habes, sit ille tertius; tres habes, sit ille quartus. Si præter tuos filios nasceretur tibi unus, numquid eum aleres, aut laborem augendo, aut portionem minuendo? idem fac pro Christo, quasi familiæ tuæ auctario, inter filios tuos quos habes in terra, computa unum fratrem quem habes in cælo, cui totum dare debeas, vel divide cum illo. Nihil horum vis. Ecce quomodo diligis proximum tuum: erubescere ò Christiane, & si quæris audi quare. Caros delicatè nutriunt Turcæ & hospitibus publicis excipiunt eò tantum, quia pseudoprophetae eorum carum olim habuit peculiarem. Tu fratres tuos à Christo sic dilectos, sic in seipsum transformatos, quo affectu diligis? (g)

Qui habuerit substantiam huius mundi, &

O 4

vide-

(g) I. Ioan. 3.

viderit fratrem suum necessitatem habere,
 & clausit viscera sua ab eo; quomodo
 charitas Dei manet in illo? Christus pro
 nobis animam posuit, & nos debemus
 pro fratribus animas ponere, hoc
 enim præceptum Christi est, ut dili-
 gamus invicem, non quomodocum-
 que, sed sicut dilexit nos. (h) Quo-
 modo autem ponet animam pro fratri-
 bus qui non abjicit livorem, non de-
 tractionem, non invidiam, non relin-
 quit tantillum quod suum est, ut qua-
 rat quæ Jesu Christi, hoc est proximi.

(h) *Aug. Ps. 12.*

§. 2.

QUam frequens vitium detractio!
 (a) ubique penè in choro adoles-
 centularum tales invenio, quæ acta
 sponsæ curiosè observent, derogandi
 non imitandi causa. Torquentur in
 bonis etiam seniorum suorum, malis
 pascuntur. Videas ambulare seorsum,
 convenire sibi & sedere pariter, mox-
 que

(a) *Bern. Ser. 24. Cant.*

que laxare procaces linguas in detestandum susurrium. Una uni conjungitur, nec spiraculum incedit in eis. Tanta est libido detrahendi, audientive detrahentem ineunt familiaritatem, ad maledicendum concordēs ad discordiam. Conciliant inter se inimicissimas amicitias, & pari consentaneæ malignitatis affectu celebratur odiosa collatio. Haud secus egere quondam Herodes & Pilatus, de quibus narrat Evangelium. (b) *Quia facti sunt amici in illa die*, hoc est in die Dominicæ Passionis. Non veniat anima mea in consilio detrahentium, quoniam Deus odit eos, dicente Apostolo (c) *Detractores Deo odibiles*. Nec mirum cum id præcipuè vitium charitatem quæ Deus est, & quidem cæteris acrius impugnare & persequi cognoscatur. Omnis qui detrahit, primum quidem seipsum prodit vacuum charitate: deinde quid aliud detrahendo

O s iaten-
(b) *Luc. 23.* (c) *Rom. 1.*

intendit, nisi ut is cui detrahit, veniat in odium vel contemptum ipsis, apud quos detrahit? fecit ergo charitatem in omnibus, qui se audiunt lingua maledica, & quantum in se est, necat funditus & extinguit: non solum autem, sed & in absentibus universis, ad quos volans verbum forte, per eos qui praesentes sunt pervenire contigerit. Vides quam facile, & brevi ingentem multitudinem animarum velociter currens sermo tabe malitiae hujus inficere possit. Et sunt species pestis hujus, dum alii quidem nude atque irreverenter, uti in buccam venerit, virus evomunt detractionis. Alii autem quodam simulatae verecundiae fuce conceptam malitiam quam retinere non possunt, adumbrare conantur. Videas praemitti alta suspiria, sicque quadam cum gravitate & tarditate, vultu maeo, demissis superciliis, & voce plangenti egredi maledictionem, & quidem tanto persuasibilior, quanto creditur ab his qui au-

diunt, corde invito & magis condolentis affectu, quàm malitiosè proferri: doleo, inquit vehementer pro eo quod diligo eum satis, & numquàm potui de hac re corrigere eum. Et alius: mihi quidem, ait, bene compertum fuerat de illo istud, sed per me numquàm innotuisset: at quoniam per alterum patefacta est res, veritatem negare non possum, dolens dico revera ita est, addit, grande damnum; nam alias quidem in pluribus valet. Cæterum in hac parte ut verum fateamur, minimè excusari potest.) Atqui excusares intentionem saltem si diligeres, ut amicos etiam in malefactis excusare soles. Quàm frequens Detractio, tam rara virtus est alienæ non invidere virtuti, nedum gaudere ad illam, nedum etiam tanto plus quàm ad propriam quemque gratulari, quanto se perpendit in virtute superari. Et sic tamen sponsus ordinat in sponsa charitatem. Quisquis alienæ fructibus virtutis in-

O 6 videt

videt, divina beneficia in aliis persequitur: (d) quisquis boni aliquid per se non potest, amet illum qui facit, & in illo facit. Verbi gratia obligatus es uxori, venit in mentem quia melior est vita de qua dicit Apostolus: vellem omnes homines esse sicut me ipsum, nempe coelibem, attendis eos qui hoc fecerunt, amas eos, & in ipsis implet quod in te non potes: hinc fortis est dilectio, quod sic omnes diligendo omnia eorum bona opera in ipsis implet, ac merita deprædatur sine merentium dispendio. Adeo dilectio proximi malum non operatur, ut etiam bona ejus omnia congaudivendo cum operantibus operetur. Quæ porro mala sunt operit charitas & portat.

(d) *Aug. Psal. 12.*

§. 3.

Quomodo nos Christus dilexit? onus carnis nostræ, & peccata nostra ipse portavit. Ergo invicem dili-

diligamus sicut dilexit nos, alter alterius onera portemus, & sic implebimus legem Christi. Nunc, inquam cum in hac vita, id est, in hac via sumus, onera invicem nostra portemus.

(a) Cervos ajunt cum fretum ad insulam transeunt pascuarum gratia, sic se ordinare, ut onera capitum suorum, quæ gestant in cornibus super invicem portent, ita ut posterior super anteriorem cervice projecta caput collocet. Et quia necesse est unum esse, qui cæteros præcedens non ante se habeat, cui caput inclinaret, vicibus id agere dicuntur, ut lassatus sui capitis onere, ille qui præcedit post omnes recedat & ei succedat cujus ferebat caput cum ipse præiret. Ita invicem onera sua portantes fretum transeunt, donec veniant ad terræ stabilitatem. Sic nos habentes quisque onus nostrum portemus, & alienum mutuoque portemur. (b) Non habes

O 7

quod

(a) Aug. 13. quest. 71. (b) Aug. Ps. 95.

328 CHRISTIFORMITAS,
quod in te alius sustineat? Miror si
non est. Quid audit Ecclesia? (c) *Si-
cut lilium in medio spinarum, sic proxima
mea in medio filiarum*: non dictum est
in medio alienarum, sed *in medio filia-
rum*. O Domine quas dicis spinas?
ipsas filias respondet. Spinæ sunt pro-
pter vitiosos mores suos, filia propter
Sacramenta mea, inter illas necesse
est, ut gemamus. Separaturus est se, so-
litudines petiturus qui bene proficit,
ut nullum omnino hominem patia-
tur? quid si & ipsum antequam profi-
ceret, nemo vellet pati? Si ergo quia
proficit nullum hominem vult pati,
convincitur quod non profecerit. Su-
stineamus itaque invicem tranantes
hoc miseriarum pelagus, & sataga-
mus servare unitatem spiritus in vin-
culo pacis, neminem judicantes, ne-
minem condemnantes, omnibus
compatientes. (d) Nulla res officio-
sum, suum laborem ad portanda one-
ra,

(c) *Cant. 2.* (d) *Aug. 87. quest. 7 l.*

ra aliorum facit libenter impendi, nisi cum cogitamus, quanta pro nobis pertulerit Dominus, ut quemadmodum ille in eo, quod Verbum caro factum est, & sine peccato cum esset peccata nostra suscepit, non attendit sua, sed nostra: ita & nos libenter ad ejus imitationem, invicem onera nostra portemus. Huic cogitationi accedit etiam illa cogitatio, quia ille suscepit hominem, nos autem homines sumus, & considerare debemus, quod ægritudinem sive animæ, sive corporis, quam in alio homine videmus, etiam nos habere potuimus, aut possumus. Hoc ergo exhibeamus illi, cujus infirmitatem portare volumus, quod ab illo nobis vellemus exhiberi, si fortè nos in ea essemus, & ipse non esset. Ad hoc pertinet quod ipse Apostolus ait, omnibus omnia factus sum, ut omnes lucrificerem. Omnibus omnia factus est cogitando, scilicet etiam in eo vitio se esse potuisse, unde
cupie-

330 CHRISTIFORMITAS,
bat alium liberari. Deinde etiam il-
lud cogitandum nullum esse homi-
nem, qui non possit habere aliquod
bonum quod tu nondum habes, et-
iam si latet, in quo sine dubio possit te
esse superior. Istæ cogitationes depri-
mentes superbiam, & acuentes chari-
tatem faciunt onera fraterna invi-
cem non solum æquo animo, sed et-
iam libentissimè sustineri. Porro
Christum diligendo facilè sustine-
mus infirmitatem alterius, etiam
quem nondum propter bona sua dili-
gimus. Cogitamus enim quia ille
quem diligimus, Dominus propter
eum mortuus sit. Quam charitatem
Apostolus Paulus nobis ingessit cum
diceret: (e) *Et peribit infirmus in tua
conscientia frater, propter quem Christus
mortuus est: Ut si illum infirmum pro-
pter vitium, quo infirmus est minus
diligimus, in eo Christum considere-
mus, qui mortuus est propter illum,
Christum autem non diligere, non*
(e) *Cor. 8.* infir-

infirmitas, sed mors est. Quapropter ingenti cura & implorata Dei misericordia cogitandum est, ne Christum negligamus propter infirmum, cum infirmum debeamus diligere propter Christum.) (f) Absit verò, ut quisquam infirmum licet fratrem lædat, seu aperto convitio, seu maledicto, sed neque clandestino & venenato suffurrio. Nec sufficit eos custodire à gravibus, cavenda sunt & levia: Nam quod tu leve putas, & ob hoc levius præcipitas, plerumque alius aliter accipit, tanquam homo videns in facie, & secundum faciem judicans, unde uritur ille & moritur, clauso & lethali vulnere, intra semetipsum gemens, nec aliud versare in mente potest, nisi injuriam quam accepit. Non potest orare, non potest legere, non sanctum aut spirituale aliquid meditari. Et ita intercepto vitali spiritu, dum suis destituta alimentis ad mortem vadit,
anima

(f) Bern. Ser. 29. Cant.

anima pro qua Christus mortuus est, quid tu interim quæso animi habes? Quid oratio tua, aut opus quodcumque interim feceris sapit tibi, contra quem nimirum Christus anxie clamat de pectore fratris tui, quem contristasti, filius, inquit, matris meæ pugnavit contra me: & qui simul mecum dulces capiebat cibos, replevit me amaritudine. Quod si dixerit illum non tam graviter pro tam levi causa debuisse turbari. Responde: quanto levior est, tanto à te levius potuit non committi. Quanquam nescio quomodo leve dicas quicquid amplius est quàm irasci, cum vel hoc ipsum esse obnoxium iudicio ex ore ipsius acceperis iudicis. Quid enim? tune leve dicas in quo offenditur Christus, unde ad Dei iudicium pertrahi habes, cum horrendum sit incidere in manus Dei viventis? Nemo contemnat quando peccat in fratrem, ait enim in quodam loco Apostolus:

(g) Sic

(g) Sic autem peccantes in fratrem, & percutientes conscientiam eorum infirmam, in Christum peccatis. Ideo quia membra Christi omnes facti sumus. Quomodo non peccas in Christum, qui peccas in membrum Christi? Tu verò accepta fortè injuria, non continuo more secularis obliquè ferire fratrem responsione festines, sed neque sub specie quasi corripiendi verbo acuto & urenti transfigere audeas, ullatenus animam, pro qua Christus affigi cruci dignatus est, non grunnire quasi increpando, non labiis miffitare quasi murmurando, non narem contrahere aut cachinnare quasi subsannando, non frontem rugare quasi invehendo aut comminando; Sanè commotio tua ibi moriatur, ubi oritur, nec permittatur exire, quæ mortem portat, ne perimat, ut dicere possis & tu cum Propheta, turbatus sum, & non sum loquutus.

CA-

(g) Aug. Ser. 16. de Verbo Domini.